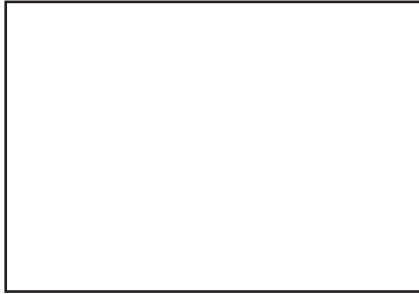

چند

جواد محدثی

مجموعه گُل

چهل حدیث لقمه (حلال و حرام)

تهیه و تدوین: اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی

نویسنده: محمود شریفی

مدیر هنری و طراح گرافیک: رضا باباجانی

صفحه آرایی: محمود بازدار

تذهیب جلد: سیده فهیمه کاظمی

ناشر: انتشارات قدس رضوی

نوبت چاپ: دوم - ۱۳۹۱

شمارگان: ۳۰۰۰

چاپ: مؤسسه فرهنگی قدس

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۴۳-۰۲-۴

نشانی تهیه کننده: مشهد، حرم مطهر، صحن جامع رضوی

ضلع غربی، اداره امور فرهنگی

تلفن: ۰۵۱۱-۲۰۰۲۵۶۷

صندوق پستی: ۳۵۱-۹۱۷۳۵

حق چاپ محفوظ است.

لقمه

- ۱ اجزای عبادت
- ۲ تعلیم حلال و حرام
- ۳ زمان آموزش حلال و حرام
- ۴ شروع تربیت
- ۵ بالاترین جهاد
- ۶ زاهدترین مردم
- ۷ راه های نفوذ شیطان
- ۸ استجاب دعا
- ۹ بهترین عبادت
- ۱۰ وظیفه‌ی حلال طلبی
- ۱۱ انسان بی خیر
- ۱۲ جهاد در راه خدا
- ۱۳ کسب حلال
- ۱۴ آفرین بر کسب حلال
- ۱۵ تلاش برای زندگی
- ۱۶ بخشش خطا
- ۱۷ خانه ای روی آب
- ۱۸ سختی کسب مال حلال
- ۱۹ روزی گسترده
- ۲۰ پاداش ترک حرام

مجموعه گل

برتر از نماز مستحبی	۲۱
معادل هفتاد هزار حج	۲۲
ره توشه‌ی جهنم	۲۳
تنگ دستی	۲۴
بی‌مبالاتی در حرام	۲۵
لقمه‌ی سرنوشت	۲۶
ابطال اعمال	۲۷
روزی مشخص	۲۸
بزرگ‌ترین حسرت	۲۹
گرفتن مال مردم	۳۰
بزرگ‌ترین گناه	۳۱
قسم خوردن در معامله	۳۲
طلب آمرزش	۳۳
نورانیت قلب	۳۴
سخت‌ترین واجبات	۳۵
عاقبت حرام خوری	۳۶
سزاوار آتش	۳۷
جزای حرام خوری	۳۸
شرط ولایت	۳۹
خیر دنیا و آخرت	۴۰

پیشگفتار

قدر "مجموعه ی گل" مرغ سحر داند و بس...

کلام خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام چونان آفتابی است که زیستن بشر در ظل انوار آن، رنگی آسمانی می گیرد و طعمی الهی می یابد. پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و ائمه ی اطهار علیهم السلام، روشنگران طریق سعادتند و با هدایت های آن بزرگواران، گام های موفقیت و سعادت را در زمینه های مختلف زندگی می توان برداشت.

"مجموعه ی گل" عنوان کلی کتب احادیث موضوعی است که به همت محققان و نویسندگان دینی گرد آمده است و در هر کدام از آن به موضوعی خاص پرداخته شده که زوایای مختلف آن از منظر دین مورد مذاقه قرار گرفته است.

در این مجموعه سعی شده است کاربردی ترین موضوعات و مباحثی که نیاز بیشتر جامعه است ارائه شود. همچنین تلاش شده تا احادیثی مطرح شود که از حیث سند متقن باشد.

امید است مجموعه‌ی حاضر، بهانه‌ای شود تا فعالیت‌های گسترده‌ای در نشر آموزه‌های خاندان نور علیهم‌السلام انجام گیرد و جامعه اسلامی سرشار از معارف بلند اهل بیت علیهم‌السلام گردد.

آستان قدس رضوی
معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی
اداره‌ی امور فرهنگی

مقدمه

خداوند، نعمت های روی زمین را برای انسان قرار داده و بهره وری صحیح از آن ها را حلال شمرده است.

برخی از چیزها حرام است و یک مومن خداشناس و معتقد به خدا و قیامت و بهشت و جهنم، نباید سراغ آن برود.

حلال و حرام در زمینه ی نعمت های خوردنی، نوشیدنی، پوشیدنی، کسب مال و درآمد خرج و مصرف کردن مطرح است.

یک مسلمان مکتبی، تنظیم امور زندگی اش را در همه ی ابعاد، بر اساس اوامر و نواهی خدای حکیم قرار می دهد از حلال ها استفاده و از حرام ها پرهیز می نماید.

به دست آوردن ثروت و مال از بعضی راه ها حرام است، مثل دزدی، کم فروشی، گران فروشی، رباخواری، رشوه، تصرف در اموال یتیمان و... مال اگر از راه صحیح و مشروع و حلال به دست آید و در راه خیر و خداپسند و حلال صرف شود،

مطلوب و قابل تایید است و چه نعمتی بالاتر از این که انسان با ثروت حلال و درآمدهای پاک، موفق به انجام کارهای نیک، خدمت به مردم، لذت های حلال، سفرهای مناسب و تفریحات سالم شود. ولی اگر از راه حرام به دست آید، روز قیامت مورد سوال قرار خواهد گرفت. در قیامت خواهند پرسید: از کجا آوردی و در کجا صرف کردی؟

اگر کسی درآمدهای حرام داشته باشد و ثروت و مالی از راه حرام و ظلم و تعدی گردآورده باشد مدیون دیگران است و در روز قیامت مواخذه و عذاب خواهد شد. در روایات ما آمده است که: در حلال آن حساب و در حرام آن عقاب است.

کسب مال حلال منجر به سلامت دینی فرزندان می شود. البته عکس این قضیه هم صادق است. یعنی این که یک لقمه ی حرام می تواند تا نسل ها بعد زمینه ی فساد در آنها را ایجاد کند. کما این که لقمه ی حلال در لحظه های حساس انسان را عاقبت به خیر می کند و سرنوشت او را تغییر می دهد.

قرآن کریم نیز از چرخش ظالمانه ی مال و ثروت بین مردم نهی کرده و از خوردن مال حرام و ناروا پرهیز

داده است.

« لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ »

کسی که به اندازه دستمزدی که می گیرد کار نمی کند، کارمندی که از کار می دزد، فروشنده ای که سر مشتری کلاه می گذارد، پیمان کاری که تخلف و سوء استفاده می کند، بدهکاری که مال مردم را نمی دهد، کشاورز یا کاسب و کارمندی که زکات و خمس نمی دهد، درآمدهای او اشکال شرعی دارد و بهره ای که از ثروتش می برد حرام خواری است. خداوند برای کسب درآمدهای حلال و تأمین رزق و روزی، راه های خوب و شرافتمندانه قرار داده است. کسی که با وجود این راه ها دنبال حرام می رود مورد کیفر خدا قرار خواهد گرفت.

آنان که می خواهند یک شبه ثروت فراوان به دست آورند و هدفشان پولدار شدن است و کاری به حلال و حرام آن ندارند مستحق عقوبت خدا هستند. همچنان که اشاره شد حلال و حرام تنها به مال و ثروت اختصاص ندارد. انتخاب شغل، استخدام برای یک کار، اجیر شدن برای یک عمل، خدمت کردن برای یک شخص، دستگاه و شرکت، خوردن،

نوشیدن، پوشیدن، سکونت کردن، به کار گرفتن ابزار و وسایل ... و خیلی امور دیگر، مشمول حکم حلال یا حرام است و از مسلمان انتظار می رود که دستور رضای خدا را در همه‌ی اینها رعایت کند.

اگر به مال و ثروت به عنوان امانتی الهی و وسیله‌ای برای کسب کمال انسانی نگاه شود، می توان با آن به سوی خدا رفت و محبوب حقیقی خود را یافت. اما اگر به آن به عنوان هدف نهایی و محبوب خود بنگریم، ثروت در واقع گوساله‌ی امت پیامبر آخر الزمان است که مایه‌ی نابودی و هلاکت و خسران انسان می شود، که فتنه‌انگیز است و انسان را به تفاخر و بی بند و باری، طغیان و سرکشی می کشاند. در این صورت باعث تفرقه و جدایی و بدگمانی بین دوستان و آشنایان و برادران و هموعان می شود، زندگی را بی خاصیت، بی هدف، آلوده، پر زحمت، بی آسایش و خسته کننده و در نهایت متلاشی می کند. مال و ثروت آزمایشگاه انسان است که اگر انسان بداند باید آنرا از کجا و چگونه به دست آورد و چگونه و کجا خرج کند، وسیله‌ی بسیار خوب و کارساز است و در راه آباد کردن دین و دنیای خود

می تواند از آن بهره برد. و گرنه وبالی خواهد بود که گرفتاری دنیا و آخرت را برای انسان و چه بسا دیگران در پی خواهد داشت. برای آشنایی بیشتر با آموزش های اسلام در زمینه ی مال و ثروت و مال حرام و حلال و دیدگاه معصومین علیهم السلام، چهل درّ گران بها از سخنان ایشان انتخاب شده است. به امید این که در این زمینه راه گشا باشد و بتوانیم در حد توان از این امانت الهی بهره برداری کنیم و انشاءالله از آن به عنوان وسیله ای برای تأمین آخرت، استفاده نماییم.

قال الصادق علیه السلام:

مَنْ حَفِظَ عَنِّي أَرْبَعِينَ حَدِيثًا مِنْ أَحَادِيثِنَا فِي الْحَلَالِ وَالْحَرَامِ بَعَثَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقِيهًا عَالِمًا وَلَمْ يُعَذِّبْهُ.

بحار الأنوار، ج ۲، ص ۱۵۴.

امام صادق علیه السلام فرمود:

کسی که چهل حدیث از احادیث ما را درباره ی حلال و حرام حفظ نماید، خداوند او را در روز قیامت در حالی بر می انگیزد؛ که فقیه و عالم باشد و مشمول عذاب نمی گردد.

محمود شریفی

۱ اجزای عبادت

قال الله تعالى:

يَا أَحْمَدُ إِنَّ الْعِبَادَةَ عَشْرَةٌ أَجْزَاءٌ تِسْعَةٌ
مِنْهَا طَلَبُ الْحَلَالِ فَإِذَا طَيَّبْتَ مَطْعَمَكَ وَ
مَشْرَبَكَ فَأَنْتَ فِي حِفْظِي وَ كَنْفِي.

ای احمد همانا عبادت ده جزء است که نه
جزء آن طلب‌روزی حلال است، پس چون
خوراکی و نوشیدنی خود را پاک کردی، در پناه
و حمایت من هستی.

۲

تعلیم حلال و حرام

قال الباقر عليه السلام:

وَاللَّهِ لِحَدِيثٍ تُصِيبُهُ مِنْ صَادِقٍ فِي حَلَالٍ
وَ حَرَامٍ خَيْرٌ لَكَ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ
حَتَّى تَغْرُبَ.

به خدا قسم! اگر از شخصی راستگو حدیثی
درباره حلال و حرام بشنوی، از آنچه که آفتاب
بر آن طلوع و غروب می کند برای تو بهتر است.

زمان آموزش حلال و حرام

قال الصادق عليه السلام:

الغلام... يتعلم الحلال والحرام سبع سنين.

به فرزند... در هفت سال سوم (از چهارده سالگی به بعد) حلال و حرام را آموزش دهید.

۴

شروع تربیت

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

ادَّبُوا أَوْلَادَكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِهِمْ.

قِيلَ: وَكَيْفَ ذَلِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ فَقَالَ:

بِاطْعَامِهِمُ الْحَلَالَ.

فرزندانتان را در رحم مادرانشان تربیت کنید. عرض شد: این چطور ممکن است، ای رسول خدا؟ فرمودند: با خوراندن غذای حلال (به مادرانشان).

بالاترین جهاد

قال الباقر عليه السلام:

قال له رجلُ إنني ضعيفُ العملِ قليلُ الصَّلَاةِ
قليلُ الصَّوْمِ وَ لَكِن أَرْجُو أَنْ لَا آكُلَ إِلَّا
حَلَالًا وَ لَا أَنْكَحَ إِلَّا حَلَالًا وَ أَيُّ جِهَادٍ
أَفْضَلُ مِنْ عِفَّةِ بَطْنٍ وَ فَرَجٍ.

در پاسخ به کسی که عرض کرد: من در عمل
ناتوانم و نماز و روزه کم به جا می‌آورم اما
سعی می‌کنم جز حلال نخورم و جز با حلال
نزدیکی نکنم، فرمودند: چه جهادی برتر از پاک
نگهداشتن شکم و شرمگاه؟!

٦

زاهدترین مردم

قالت فاطمة عليها السلام:

أزهدُ النَّاسِ مَنْ تَرَكَ الحَرَامَ.

زاهدترین مردم کسی است که حرام را ترک کند.

راه‌های نفوذ شیطان

قال الصادق عليه السلام :

يَقُولُ إبْلِيسُ لَعَنَهُ اللهُ، مَا أَعْيَانِي فِي ابْنِ آدَمَ
فَلَنْ يُعَيِّنِي مِنْهُ وَاحِدَةٌ مِنْ ثَلَاثٍ:
أَخْذُ مَالٍ مِنْ غَيْرِ حَلَلٍ، أَوْ مَنَعِهِ مِنْ حَقِّهِ أَوْ
وَضَعِهِ فِي غَيْرِ وَجْهِهِ.

ابلیس معلون می‌گوید: در مورد بنی آدم، هر چه
مرا خسته و ناتوان کند، یکی از این سه چیز مرا
نسبت به آدمیزاد ناتوان نمی‌کند (یعنی در مورد
فریب آنان موفق می‌شوم):
به دست آوردن مال از راه غیر حلال، جلوگیری
کردن او از پرداخت واجب مالی یا مصرف کردن
آن در راه ناروا و حرام.

استجابت دعا

قال الصادق عليه السلام:

إذا أراد أحدكم أن يستجاب له فليطيب كسبه وليخرج من مظالم الناس، وإن الله لا يرفع إليه دعاء عبدٍ وفي بطنه حرامٌ أو عنده مظلمةٌ لأحدٍ من خلقه.

هر کس بخواهد دعایش مستجاب شود، باید کسب خود را حلال کند و حق مردم را بپردازد. دعای هیچ بنده‌ای که مال حرام در شکمش باشد یا حق کسی بر گردنش باشد، به درگاه خدا بالا نمی‌رود.

بهترین عبادت

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

الْعِبَادَةُ سَبْعُونَ جُزْءًا وَأَفْضَلُهَا جُزْءٌ

طَلَبُ الْحَلَالِ.

عبادت هفتاد بخش است و بهترین بخش آن طلب حلال است.

۱۰ وظیفه‌ی حلال طلبی

— قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— طَلَبُ الْحَلَالِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَ
مُسْلِمَةٍ.

— طلب مال حلال، بر هر مرد و زن مسلمان
لازم و واجب است.

— جامع الاخبار، ص ۳۸۹.

۱۱ انسان بی خیر

قال الصادق عليه السلام:

لا خَيْرَ فِي مَنْ لَا يُحِبُّ جَمَعَ الْمَالِ مِنْ حَلَالٍ فَيْكُفُّ بِهِ وَجْهَهُ وَيَقْضَى بِهِ دَيْنَهُ.

هیچ خیری نیست در کسی که دوست ندارد مال حلال جمع کند تا آبروی خود را با آن حفظ کند و قرض خود را با آن ادا کند. (چنین کسی انسان بی خیر است)

جهاد در راه خدا

قال الكاظم عليه السلام:

مَنْ طَلَبَ هَذَا الرِّزْقَ مِنْ حِلِّهِ لِيَعُودَ بِهِ عَلَى
نَفْسِهِ وَعِيَالِهِ كَانَ كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ...

کسی که در پی روزی حلال باشد و آن را برای
خود و خانواده اش مصرف کند، همانند کسی
است که در راه خدا جهاد کند.

۱۳ کسب حلال

— قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— مَنْ بَاتَ كَالاً مِنْ طَلَبِ الْحَلَالِ بَاتَ مَغْفُوراً
لَهُ.

— هر کس شب را خسته از طلب حلال به روز
برساند؛ آمرزیده است.

آفرین بر کسب حلال

— قالَ عَلِيُّ عليه السلام:

— طُوبَى لِمَنْ ذَلَّ فِي نَفْسِهِ وَ طَابَ كَسْبُهُ.

— آفرین به کسی که خود را کوچک بشمارد و کسب او پاکیزه و حلال باشد.

۱۵ تلاش برای زندگی

قال الصادق عليه السلام:

لا تَدَعُ طَلَبَ الرِّزْقِ مِنْ حِلِّهِ فَإِنَّهُ عَوْنٌ لَكَ
عَلَى دِينِكَ، وَاعْقِلْ راحِلَتَكَ وَتَوَكَّلْ.

تلاش در به دست آوردن روزی حلال را رها
نساز؛ زیرا که آن به دین داری توست و همیشه
مرکب خود را ببند و به خدا توکل کن.

بخشش خطا

— قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— إِنَّهُ لَيَأْتِي عَلَى الرَّجُلِ مِنْكُمْ لَا يُكْتَبُ عَلَيْهِ سَيِّئُهُ وَذَلِكَ إِنَّهُ مُبْتَلَىٰ بِهِمَّ الْمَعَاشِ.

— وضعیتی برای فردی از شما پیش می آید که خطای او نوشته نمی شود و این به خاطر آن است که به هم و غم تأمین زندگی مبتلا شده باشد.

خانه‌ای روی آب

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

الدُّعَاءُ مَعَ أَكْلِ الْحَرَامِ كَالْبِنَاءِ عَلَى الْمَاءِ.

کسی که مال حرام می خورد و عبادت هم می کند،
مثل کسی است که روی آب، ساختمان می سازد.

سختی کسب مال حلال

... قَالَ الْهَادِي عليه السلام:

يا ابا مُحَمَّدٍ إِنَّ الْعَزِيْزَ مَوْجُوْدٌ وَلِكِنَّكَ فِي زَمَانٍ لَيْسَ شَيْءٌ أَعْسَرَ مِنْ دِرْهَمٍ حَلَالٍ وَ أَخٍ فِي اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ.

محمدبن هارون گوید: به امام هادی عليه السلام عرض کردم: [از پدران شما برای ما نقل شده که زمانی بر مردم می‌آید که هیچ چیز کمیاب تر از برادری مونس و همدم یا کسب درهمی از راه حلال نباشد.]

امام عليه السلام در جوابم فرمود: ای ابا محمد! انسان شریف [ولو به تعداد اندک] یافت می شود ولی تو در زمانی هستی که هیچ چیز سخت تر از به دست آوردن مال حلال و برادر دینی نیست.

بحار الانوار، ج ۱۰۳، ص ۱۰.

عَنِ الْبَزَنْطِيِّ...:

جُعِلْتُ فِدَاكَ، أَدْعُ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ أَنْ يَرْزُقَنِي الْحَلَالَ،
فَقَالَ: أَتَدْرِي مَا الْحَلَالُ؟

قُلْتُ: الَّذِي عِنْدَنَا الْكَسْبُ الطَّيِّبُ.

فَقَالَ: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ يَقُولُ: الْحَلَالُ هُوَ قَوْتُ
الْمُصْطَفَيْنِ. ثُمَّ قَالَ: قُلْ أَسْئَلُكَ مِنْ رِزْقِكَ الْوَاسِعِ.

بزنطی گوید: به امام هشتم علیه السلام عرض کردم: فدایت

شوم! دعا کن خدا به من روزی حلال عطا کند.

فرمود: می دانی حلال چیست؟ گفتم: پیش ما حلال

همان کسب پاک و پاکیزه است، فرمود:

امام زین العابدین علیه السلام می فرمود: حلال، غذای

برگزیدگان است. سپس فرمود این چنین بگو خدایا!

از تو روزی فراخ می خواهم. [شاید منظور این است

که روزی خدا آن قدر گسترده و زیاد است که نیازی

نیست انسان پی حرام برود].

۲۰

پاداش ترک حرام

قال الصادق عليه السلام:

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ زَوْجَةُ اللَّهِ مِنَ الْحُورِ
 الْعَيْنِ كَيْفَ يَشَاءُ: كَظْمُ الْغَيْظِ، وَالصَّبْرُ عَلَى
 الشُّيُوفِ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ، وَرَجُلٌ أَشْرَفَ عَلَى
 مَالٍ حَرَامٍ فَتَرَكَهُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ.

سه خصلت است که در هر که باشد وارد
 بهشت می شود و خداوند از حوریان نصیب
 او می کند، هر طور و هر قدر که او بخواهد:
 فرو بردن خشم، صبر و مقاومت بر شمشیرها به
 خاطر خدای متعال و وقتی کسی به مال حرام
 می رسد، آن را به خاطر خدا ترک کند.

برتر از نماز مستحبی

قال رسول الله ﷺ:

تَرَكَ لُقْمَةَ حَرَامٍ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ صَلَاةِ
الْفَنَى رُكْعَةً تَطَوُّعًا.

رها کردن لقمه‌ای حرام، پیش خدا محبوب‌تر از
دو هزار رکعت نماز مستحبی است.

معادل هفتاد هزار حج

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

لَرَدُّ دَانِقٍ مِنْ حَرَامٍ يَعْدِلُ عِنْدَ اللَّهِ سَبْعِينَ
أَلْفَ حِجَّةٍ مَبْرُورَةٍ.

اجتناب از یک دانگ حرام (یک ششم دینار یا
درهم) پیش خدا معادل هفتاد هزار حج قبول
شده است.

جامع الاخبار، ص ۴۴۲.

ره توشه‌ی جهنم

قالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

مَنْ اِكْتَسَبَ مَالًا مِنْ غَيْرِ حِلِّهِ كَانَ زَادَهُ اِلَى
النَّارِ.

کسی که مالی را از راه غیر حلال به دست آورد،
آن ره توشه (ومال) او را به طرف آتش جهنم
خواهد برد.

تنگ دستی

— قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— مَنْ كَسَبَ مَالًا مِنْ غَيْرِ حِلِّهِ أَفْقَرَهُ اللَّهُ.

— کسی که مالی از راه غیر حلال به دست آورد، خداوند او را تنگ دست می‌کند.

بی مبالاتی در حرام

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

مَنْ لَمْ يُبَالِ مِنْ أَيِّ بَابٍ اِكْتَسَبَ الدِّينَارَ
وَالدِّرْهَمَ لَمْ أُبَالِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ
النَّارِ اُدْخَلْتُهُ.

کسی که برایش مهم نباشد که دینار و درهم را
از چه راهی به دست می آورد، برای من هم
مهم نخواهد بود که او را از کدام در جهنم وارد
آتش دوزخ بکنم.

لقمه‌ی سرنوشت

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

مَنْ أَكَلَ لُقْمَةً حَرَامًا لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً، وَ لَمْ تُسْتَجَبْ لَهُ دَعْوَةٌ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، وَ كُلُّ لَحْمٍ يُنْبِتُهُ الْحَرَامُ فَالنَّارُ أَوْلَى بِهِ، وَ إِنَّ اللُّقْمَةَ الْوَاحِدَةَ تُنْبِتُ اللَّحْمَ.

کسی که یک لقمه‌ی حرام بخورد تا چهل شب نمازش قبول نمی‌شود، و دعایش تا چهل روز مستجاب نمی‌شود، و هر گوشتی که آن لقمه‌ی حرام می‌رویانند به آتش سزاوارتر است آری یک لقمه هم گوشت می‌رویانند!

قال الباقر عليه السلام:

إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا أَصَابَ مَالاً مِنْ حَرَامٍ لَمْ يُقْبَلْ
مِنْهُ حَجٌّ وَلَا عُمْرَةٌ وَلَا صَلَاةٌ رَحِمَ حَتَّىٰ أَنَّهُ
يَنفُسُدُ فِيهِ الْفَرْجُ.

وقتی کسی مالی از راه حرام به دست آورد
خداوند حج و عمره و صله‌ی رحم را از او
قبول نمی‌کند، بلکه ازدواج با آن مال هم باطل
خواهد بود.

قال الباقر عليه السلام:

- لَيْسَ مِنْ نَفْسٍ إِلَّا وَقَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَهَا رِزْقًا حَلَالًا، يَأْتِيهَا فِي عَافِيَةٍ وَعُرِضَ لَهَا بِالْحَرَامِ مِنْ وَجْهِ آخَرَ فَإِنَّ هِيَ تَنَاوَلَتْ شَيْئًا مِنَ الْحَرَامِ قَاصَّهَا مِنْ الْحَلَالِ الَّذِي فَرَضَ لَهَا وَعِنْدَ اللَّهِ سِوَاهُمَا فَضْلٌ كَثِيرٌ وَهُوَ قَوْلُهُ: (وَاسْئَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ).

- خداوند برای هر انسان رزق حلالی را مشخص و حتمی کرده است که به طور کامل به او خواهد رسید، و از طرفی رزق حرامی از طریق دیگر به او عرضه می شود، پس اگر از آن حرام مقداری برداشت به همان اندازه از مال حلال او کم می شود و نزد خدا علاوه بر آن دو مال، زیادی و افزونی است که خداوند در قرآن می فرماید: از فضل و زیادی که نزد خداست از او درخواست کنید.

قال علیؑ:

إِنَّ أَعْظَمَ الْحَسَرَاتِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَسْرَةُ
رَجُلٍ كَسَبَ مَالًا فِي غَيْرِ طَاعَةِ اللَّهِ فَوَرِثَهُ
رَجُلًا فَأَنْفَقَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ فَدَخَلَ بِهِ
الْجَنَّةَ وَ دَخَلَ بِهِ الْأَوَّلُ النَّارَ.

بزرگترین حسرت روز قیامت خوردن
کسی است که مالی را از راه غیر حلال به دست
آورد و برای فرد دیگر به ارث گذارد.
و او آن را در راه اطاعت و بندگی خدا صرف
کرده و به واسطه‌ی آن وارد بهشت گردد و
اولی به واسطه‌ی آن مال حرام نخورده وارد
جهنم گردد.

۳۰

گرفتن مال مردم

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

مَنْ اقْتَطَعَ مَالَ مُؤْمِنٍ غَضَبًا بغيرِ حَقِّهِ لَمْ يَزَلِ اللَّهُ
عَزَّوَجَلَّ مُعْرِضًا عَنْهُ مَا قَاتَا لِأَعْمَالِهِ الَّتِي يَعْمَلُهَا
مِنَ الْبِرِّ وَالْخَيْرِ، لَا يُثَبِّتُهَا فِي حَسَنَاتِهِ حَتَّى
يَتُوبَ، وَيَرُدُّ الْمَالَ الَّذِي أَخَذَهُ إِلَى صَاحِبِهِ.

کسی که مال مؤمنی را به ناحق از او بگیرد و به او ندهد، خداوند پیوسته از او اعراض کرده و کارهای نیک او را نکوهیده می‌دارد و آن‌ها را در نامه‌ی اعمال نیک او نمی‌نویسد تا توبه کند و مالی را که از آن مؤمن گرفته به او برگرداند.

بزرگ ترین گناه

قالَ عَلِيُّ رضي الله عنه:

أَعْظَمُ الْخَطَايَا إِقْتِطَاعُ مَالِ امْرِئٍ مُسْلِمٍ
بِغَيْرِ حَقٍّ.

بزرگ ترین خطاها و گناهان به نا حق گرفتن
مال مسلمان است.

قسم خوردن در معامله

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

وَيْلٌ لِّتُجَّارِ أُمَّتِي مِنْ لَا وَ اللَّهِ وَ بَلَى وَ اللَّهِ،
وَ وَيْلٌ لِّصُنَّاعِ أُمَّتِي مِنَ الْيَوْمِ وَ غَدٍ.

وای برای تاجران امت من از گفتن " لا و الله " و " بلی و الله " (قسم خوردن در داد و ستد) و وای برای صنعت‌گران امت من از امروز و فردا کردن.

طلب آمرزش ۳۳

قال رسول الله ﷺ:

مَنْ أَكَلَ الْحَلَالَ قَامَ عَلَى رَأْسِهِ مَلَكٌ
يَسْتَغْفِرُ حَتَّى يَفْرُغَ مِنْ أَكْلِهِ.

کسی که روزی حلال بخورد، فرشته ای بالای سرش قرار می گیرد و برای او طلب آمرزش می کند تا وقتی که از خوردن آن فارغ شود.

۳۴

نورائیت قلب

— قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— مَنْ أَكَلَ الْحَلَالَ أَرْبَعِينَ يَوْمًا نَوَّرَ اللَّهُ قَلْبَهُ.

— کسی که چهل روز مال حلال بخورد، خداوند
قلب او را نورانی می کند.

— قال الصادق عليه السلام:

— مِنْ أَشَدِّ مَا فَرَضَ اللَّهُ عَلَيَّ خَلْقَهُ ذِكْرُ اللَّهِ كَثِيرًا، ثُمَّ قَالَ: لَا أَعْنِي سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَإِنْ كَانَ مِنْهُ، وَلَكِنَّ ذِكْرَ اللَّهِ عِنْدَ مَا أَحَلَّ وَحَرَّمَ، فَإِنْ كَانَ طَاعَةً عَمِلَ بِهَا وَإِنْ كَانَ مَعْصِيَةً تَرَكَهَا.

— یکی از سخت‌ترین واجبات بر بندگان خدا بسیار یاد کردن خدا است سپس فرمود: مقصودم ذکر (سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ) نیست، گرچه آن هم یاد خداست، ولی منظورم این است که در برخورد با آنچه که خدا حلال یا حرام کرده خدا را یاد کند، اگر اطاعت خدا بود به آن عمل کند و اگر معصیت بود آن را رها کند.

عاقبت حرام خوری

— قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ جَسَدٌ غُذِيَ بِحَرَامٍ.

— پیکری که از حرام تغذیه شده باشد وارد بهشت نمی شود.

قال رسول الله ﷺ:

إِذَا وَقَعَتِ اللَّقْمَةُ مِنْ حَرَامٍ فِي جَوْفِ الْعَبْدِ لَعَنَهُ
كُلُّ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ وَمَادَامَتِ
اللُّقْمَةُ فِي جَوْفِهِ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَمَنْ أَكَلَ اللَّقْمَةَ
مِنَ الْحَرَامِ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ فَإِنْ تَابَ تَابَ
اللَّهُ عَلَيْهِ، وَإِنْ مَاتَ فَالنَّارُ أَوْلَى بِهِ.

هنگامی که لقمه‌ی حرام در شکم انسانی قرار گیرد
هر فرشته‌ای که در آسمان‌ها و زمین است او را
لعنت می‌کند، و تا وقتی که آن لقمه در شکم
اوست خدا به او نگاه نمی‌کند، و هر کس که لقمه‌ی
حرام بخورد به سوی خشم خدا رفته است، پس
اگر توبه کند خدا می‌پذیرد، و اگر قبل از توبه
بمیرد، آتش به او سزاوارتر است.

جزای حرام خوری

قال الصادق عليه السلام:

مَرَرْتُ بِقَوْمٍ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ مَوَائِدُ مِنْ لَحْمٍ طَيِّبٍ
وَلَحْمٍ خَبِيثٍ يَأْكُلُونَ اللَّحْمَ الْخَبِيثَ، وَيَدْعُونَ
الطَّيِّبَ، فَقُلْتُ: مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جَبْرَائِيلُ؟ فَقَالَ:
هَؤُلَاءِ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الْحَرَامَ، وَيَدْعُونَ الْحَلَالَ،
وَهُمْ مِنْ أُمَّتِكَ يَا مُحَمَّد.

گروهی را دیدم که سفره‌هایی از گوشت‌های پاک
و پاکیزه و گوشت‌های آلوده جلوی‌شان گسترده بود
ولی آنان از گوشت‌های آلوده و کثیف می‌خوردند
و غذاهای پاکیزه را وا می‌گذاشتند. از جبرئیل
پرسیدم: این‌ها چه کسانی‌اند جبرئیل گفت: این‌ها
کسانی هستند که مال حلال را رها کرده، مال حرام
می‌خورند و آنان از امت تو هستند ای محمد!

شرط ولایت

قالَ عَلِيُّ عليه السلام:

لَيْسَ بَوْلِيٌّ لَنَا مَنْ أَكَلَ مَالَ مُؤْمِنٍ حَرَامًا.

کسی که مال مؤمنی را به حرام بخورد،
او از دوستان ما نیست.

۴۰

خیر دنیا و آخرت

قال علیؑ:

أَرْبَعٌ مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فَقَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَ
 الْآخِرَةِ صِدْقُ حَدِيثٍ وَ أَدَاءُ أَمَانَةٍ وَ عَفَّةٌ
 بَطْنٌ وَ حُسْنُ خُلُقٍ.

چهار چیز است که به هر کس داده شود خیر
 دنیا و آخرت به او داده شده است: راست گویی،
 ادای امانت، حلال خوری و خوش اخلاقی.

مجموعه گل

- مؤمن	- حُسن ظن
- صبر	- سوء ظن
- گناه	- لقمه
- صله ی رحم	- همنشین
- توبه	- جلوه ی جلال
- راستگویی	- جلوه ی جمال
- سخاوت و انفاق	- راه و همراه
- خوف و رجاء	- برکت
- ذکر	- همسایه
- اخلاص	- بلا
- توکل	- سکوت و کلام
- دروغ	- نماز شب
- فرزندان	- حب اهل بیت علیهم السلام
- نماز	- معیارها
- حیا	- نشاط و غم
- ازدواج	- حُسن خُلق
- ادب	- دو گوهر
- انتظار فرج	- تهذیب
- غدیر	- ساده زیستی
- معاشرت	- کلام وحی
-

